

הגדלת רפתות ומכוני החליבה

תירגום תמציתי מרדכי מלען

בשעה, כלומר 360 פרות/שעה עם 60 עמדות. אולם, כל סוגי המכונים (מסתובבים ונייחים) עובדים רק ביעילות שבין 80%–85% בגלל הפסקות ותקלות קטנות הצפויות במשך החליבה. כתוצאה, 360 פרות כפול 83% יעילות נותן 300 פרות בשעה. על מנת לשמור שהקרוסלה תפעל כהלכה צריך שלשה אנשים... שנים להכנת הפרות והרכבת הגביעים. (צריך 25–30 שניות להכין כל פרה ולהרכיב, כך שאיש אחד לא יספיק), ועוד אחד בצד השני של הקרוסלה שידאג לצפצופים, הרכבה מחדש וטבילת פטמות בסוף. בסיכום, 100 פרות/איש/שעה, בערך מה שניתן להשיג במכון פרהלל עם 36+36 עמדות בעזרת שלשה חולבים.

באופן זה ניתן לחשב את ההספקים של מכונים שונים לפי מספר העמדות בהם. מצד שני, עלות המבנה יותר גבוהה מאשר במכון נייח, כי זה כמו לשים גליל בתוך מבנה רבוע, כאילו. מדד פשוט מחשב את המידות הבאות למכונים השונים, בחישוב שטח לעמדת חולבת: בקרוסלה כנ"ל 11.6 מ"ר/לעמדה, בשדרת-דג 7.0 מ"ר/לעמדה ובפרהלל 4.7 מ"ר/לעמדה.

כפי שכבר למדנו גם אצלנו, יותר קל להגדיל מכון פרהלל, או גם שדרת-דג – להבדיל מקרוסלה. על מנת להפיק את מירב התועלת מכל השקעה, יש לשאוף לניצול נאות של הפוטנציאל הגלום בנושא, בהתחשב בתנאים הטבעיים ובתקנות קיימות כבצפויות.

ירחון הווארד'ז דיירימן פירסם בגליון מרץ 1999 סקירה בנושא הגדלת רפתות כפי שמשך תשומת-לב הקהל בעת תערוכת הציוד והטכנולוגיה בעיר Tulare, קליפורניה. מאחר שלא מעט דובר שם בקשר לסוג מכוני החליבה בעדר הגדל והגדול (מדברים שם במונחים של עד 1000 חולבות והרבה מעבר לכך). מתברר מקריאה שניה של הסקירה, שאז הוויכוח סביב מכוני הקרוסלה היה חם מאד. רב המציגים בתצוגה המליצו על מכונים נייחים בעדרים עד 1000 פרות, כאשר בדרך מעדיפים פרהלל (צד-בצד) על שדרת-דג, בעיקר מבחינת חסכון בהשקעות (פחות שטח מבנה של עמדות הפרות), ובטיחות החולב.

ככלל מעדיפים עתה מכונים מסוג פרהלל (מקביל, צד-בצד) גדולים – 40 מכל צד ועד 70 מכל צד. כלומר, אנשים מעדיפים ללכת מעט יותר, בהשוואה למכונים קטנים, כי רוצים לנהל רק צוות חולבים אחד בריזמונית, כמו גם רק מערכת שטיפה וחליבה אחת.

כמה מן המומחים למכונים הסכימו, שקרוסלות לא כל כך מתאימות לעדרים קטנים עד בינוניים ושיעילות הקרוסלה לא תהיה טובה כמו של מכון נייח – שדרת-דג או פרהלל – אלא אם יש לכם מספיק פרות (1000 או יותר) כדי להצדיק קרוסלה עם 60 עמדות, לפחות. החישוב הוא בערך כך: להכין פרה לחליבה ולחלוב אותה כולל חיטוי עטין דורש 10 דקות – כך שהקרוסלה יכולה לסוב רק שש פעמים